

Roden, Oosteinde Golfclub
(Gemeente Noordenveld, Dr.)

Een Inventariserend
Archeologisch Veldonderzoek
Steekproefrapport 2012-05/06Z

*Roden, Oosteinde Golfclub
(Gemeente Noordenveld, Dr.)
Een Inventariserend Archeologisch
Veldonderzoek*

Een onderzoek in opdracht van
Golfclub Holthuizen

Steekproefrapport 2012-05/06Z definitieve versie
ISSN 1871-269X

auteurs: drs. J.M.G. Bongers (fysisch geograaf) &
drs. M.L.J. Bergmans (archeoloog)

autorisatie: dr. J. Jelsma (senior archeoloog)

De Steekproef bv werkt volgens de Kwaliteitsnorm
Nederlandse Archeologie 3.2

Foto's en tekeningen zijn gemaakt door de
Steekproef bv, tenzij anders vermeld.

© De Steekproef bv, Zuidhorn, juni 2012

Niets uit deze uitgave mag worden
vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt zonder
bronvermelding.

De Steekproef bv aanvaardt geen
aansprakelijkheid voor eventuele schade
voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of
het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

De Steekproef bv
Archeologisch Onderzoeks- en Adviesbureau
Hogeweg 3, 9801 TG Zuidhorn &
Laan van Chartreuse 174, 3552 EZ Utrecht

<i>telefoon</i>	050 - 5779784
<i>fax</i>	050 - 5779786
<i>internet</i>	www.desteekproef.nl
<i>e-mail</i>	info@desteekproef.nl
<i>kvk</i>	02067214

Inhoud

Samenvatting

1. Inleiding.....	1
1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01).....	1
1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02).....	2
2. Bureauonderzoek.....	4
2.1 Bronnen.....	4
2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04).....	5
2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04).....	6
2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03).....	8
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05).....	9
3. Veldonderzoek.....	10
3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01).....	10
3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03).....	11
4. Conclusies en advies.....	13

Appendix:	- Archeologische periodes
	- Archeologische kaart
	- Boorstaten
	- Laagbeschrijvingen boringen volgens Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

Samenvatting

In verband met de geplande uitbreiding van een golfbaan is een inventariserend archeologisch veldonderzoek verkennende fase uitgevoerd aan het Oosteinde te Roden, gemeente Noordenveld, provincie Drenthe. Voor de aanleg van holes zijn graafwerkzaamheden nodig. Het doel van het onderzoek is vast te stellen of in het gebied archeologische waarden aanwezig zijn die door deze bodemingrepen bedreigd worden.

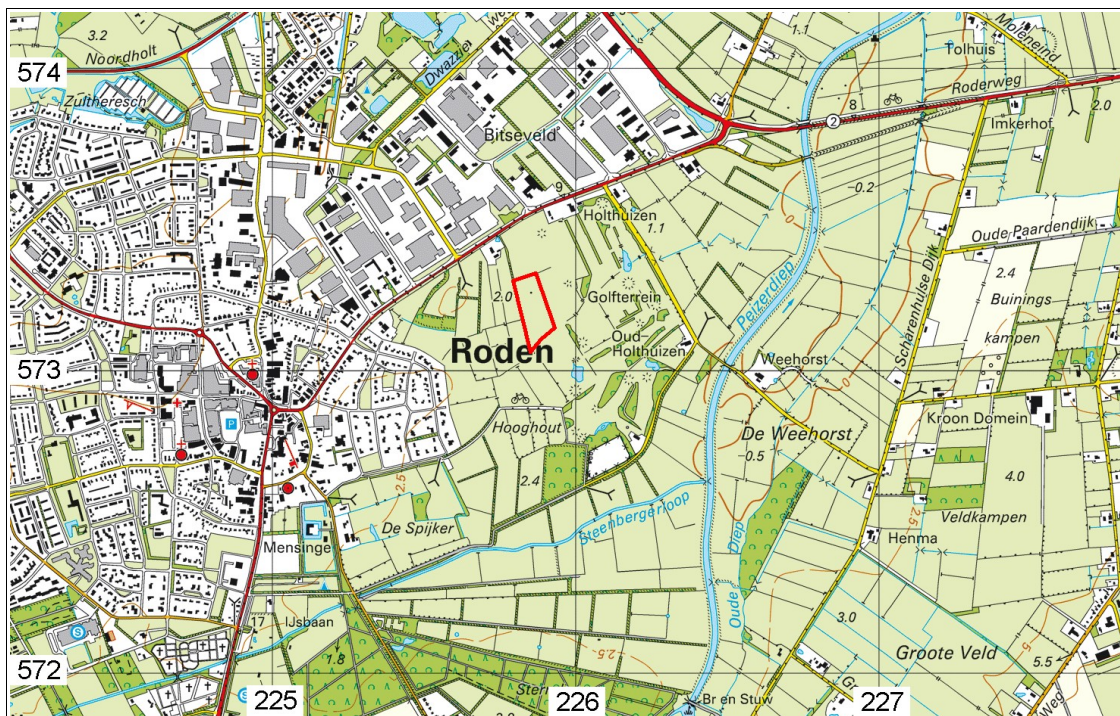
Het onderzoek bestaat uit een bureau- en een veldonderzoek. Bij het bureauonderzoek zijn bronnen geraadpleegd op het gebied van fysieke geografie, archeologie en historische geografie. Bij het veldonderzoek zijn twaalf boringen geplaatst om archeologische indicatoren op te sporen en om de gaafheid van de bodem te bepalen.

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied op de overgang ligt van een glaciële rug naar een dal. Op het terrein zijn zeer ondiep potklei en keileem aanwezig. Binnen vijfhonderd meter rondom het terrein zijn geen meldingen gedaan van archeologische waarden. Uit het veldonderzoek blijkt dat in de zuidoostelijke helft nog een laag dekzand aanwezig is. Zandkoppen zijn op het terrein echter niet aanwezig. Het plangebied lijkt tijdens alle archeologische periodes een slechte afwatering te hebben gehad door de potklei. Kansrijke delen voor prehistorische bewoning heeft het onderzoek niet opgeleverd. Evenmin zijn vondsten gedaan zoals bewerkt vuursteen, scherven aardewerk en dergelijke. Het advies luidt om geen nader onderzoek te ondernemen.

1. Inleiding

1.1 Aanleiding en doel (KNA 3.2 LS01)

In opdracht van Golfclub Holthuizen, vertegenwoordigd door de heer H. Kuipers, is een inventariserend archeologisch veldonderzoek uitgevoerd op een perceel aan het Oosteinde te Roden, gemeente Noordenveld, provincie Drenthe. De aanleiding voor het onderzoek is de voorgenomen uitbreiding van de Golfclub Holthuizen. De precieze lokaties en dieptes van de ingrepen waren op het moment van dit onderzoek nog niet bekend. Het doel van het onderzoek is om vast te stellen of binnen het plangebied kansrijke delen zijn voor de aanwezigheid van archeologische waarden (verkennend onderzoek).

Figuur 1: Roden op een uitsnede van de topografische kaart 1:25.000 uit 2007-2009. Plangebied Oosteinde Golfclub is rood omlijnd weergegeven (Kadata).

Het onderzoek bestaat uit een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek verkennende fase. Bij het bureauonderzoek is een archeologisch verwachtingsmodel van het gebied gemaakt aan de hand van beschikbare fysisch-geografische, archeologische en historisch-geografische informatie. Tijdens het veldonderzoek is dit verwachtingsmodel getoetst. Daartoe is bepaald wat de gaafheid van de bodem is en of er kansrijke delen aanwezig zijn zoals zandkoppen. Tevens is er gezocht naar archeologische indicatoren.

1.2 Locatiebeschrijving (KNA 3.2 LS02)

Het plangebied ligt aan de oostelijke rand van Roden (zie Figuur 1). Het betreft het achterste deel van een perceel dat aan de noordelijk gelegen weg Oosteinde ligt. De onderzoekslocatie wordt aan de zuid- en oostzijde begrensd door de bestaande golfbaan en aan de westzijde door het perceel van Oosteinde 3. Het perceel bestond uit weiland/grasland dat op het moment van het veldonderzoek gemaaid werd (zie Figuur 2). Binnen het plangebied waren geen gebouwen aanwezig en volgens de KLIC-melding liggen er evenmin leidingen doorheen.

Figuur 2: Roden, Oosteinde Golfclub. Foto van het plangebied genomen in noordelijke richting.

Tabel 1: Roden, Oosteinde Golfclub: administratieve gegevens

provincie:	Drenthe
gemeente:	Noordenveld
plaats:	Roden
toponiem:	Oosteinde
bevoegd gezag:	Gemeente Noordenveld
opdrachtgever:	Golfclub
oppervlakte:	2 hectare
hoogte:	1 meter + NAP
grenscoördinaten:	noordwest: 225,795 / 573,302 noordoost: 225,872 / 573,321 zuidwest: 225,850 / 573,049 zuidoost: 225,938 / 573,143
kaartblad:	12A
onderzoeksmeldingsnr:	51905
uitvoeringsperiode:	22 mei 2012
onderzoeksdiepte:	120 centimeter
fase onderzoek:	bureauonderzoek en verkennend veldonderzoek
status rapport:	definitief
beheer documentatie:	De Steekproef bv, Provincie Drenthe, E-depot RCE en Noordelijk Archeologisch Depot te Nuis

2. Bureauonderzoek

2.1 Bronnen

Voor het bureauonderzoek zijn onderstaande bronnen gebruikt:

Tabel 2: Roden, Oosteinde Golfclub: geraadpleegde bronnen.

AHN-Viewer. www.AHN.nl. Actueel Hoogtebestand Nederland. Rijkswaterstaat, Adviesdienst Geoinformatie en ICT.

Archeologische beleidsadvieskaart Gemeente Noordenveld versie 2.0 juni 2011. E.W. Brouwer en J. de Moor.

Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Archeologie Leidraad 3. J.H.A. Bosch, 7 maart 2005.

Bodemkaart van Nederland 1:50.000. Blad 12 West, Assen. Stichting voor Bodemkartering. Wageningen, 1978.

Centraal Archeologisch Archief (CAA) en Centraal Monumenten Archief (CMA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) [ARCHIS].

Fysische-geografische kaart van Drenthe schaal 1:50.000. Bijlage 2, blad 2 Assen. Fysische geografische provinciale planologische dienst van Drenthe, 1980.

Franse Kaarten van Drenthe en de Noordelijke Kust, 1811-1813. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen, 2001.

Geologische Kaart van Nederland, schaal 1:50.000, blad 12 West Assen. Rijks Geologische Dienst, Haarlem 1990.

Grote Historische Atlas van Nederland 1851-1855, 1:50.000. deel 2 Noord-Nederland. Wolters Noordhoff Atlasproducties, 1990

Huguenin, de Atlas van. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland, 1819-1829. H.J. Versfelt en M. Schroor. Heveskes Uitgevers. Groningen/Veendam, 2005.

Kaarten van Drenthe 1500-1900. Heveskes Uitgevers, H.J. Versfelt. Groningen / Veendam, 2004.

Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie 3.2. www.SIKB.nl. Centraal College van Deskundigen Archeologie, mei 2010.

Topografische Atlas van Drenthe 1:25:000, 2007-2009 via Kadata

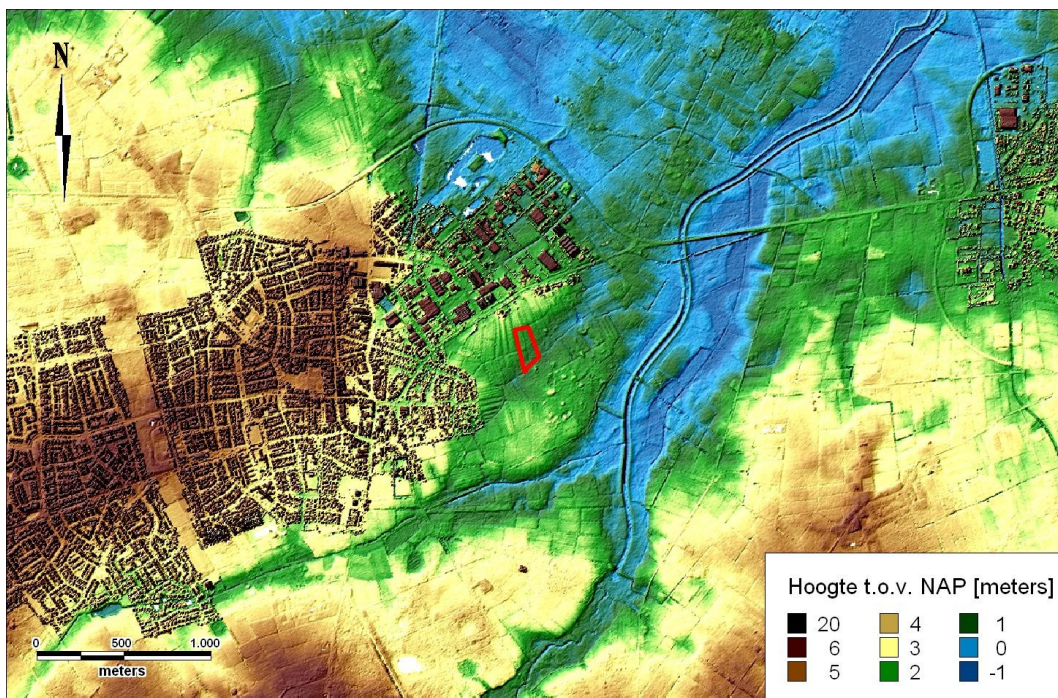
Www.WatWasWaar.nl

2.2 Fysische geografie (KNA 3.2 LS04)

Roden ligt op een zuidwestelijk georiënteerde glaciale rug. Het onderzoeksgebied Oosteinde Golfclub ligt oostelijk van deze rug op de overgang naar een lager gelegen dal (zie Figuur 3). De paleogeografische kaarten uit de Atlas van Nederland in het Holoceen laten zien dat het plangebied zich omstreeks 9000 v. Chr. al langs een beekdal bevindt. Op de kaart van 3850 v. Chr. wordt aangegeven dat vanuit het beekdal veenvorming begint op te treden. Dit veen blijft tot in de nieuwe tijd in het beekdal aanwezig. Het plangebied lijkt steeds in de grenszone tussen het droge en het venige venige gedeelte van het beekdal te liggen.

Volgens de bodemkaart is zeer ondiep keileem of potklei aanwezig (KX). Deze oude kleigronden worden omringd door beekerdgronden met lemig fijn zand (pZg23). De geomorfologische kaart geeft ter plaatse een geulvormige laagte zonder veen aan (2R2).

Het grondwater heeft een gemiddeld hoogste stand van minder dan 40 centimeter beneden maaiveld en een gemiddeld laagste stand van meer dan 120 centimeter (grondwatertrap V).

Figuur 3: Roden op een hoogtekaart gemaakt met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Het plangebied is rood omlijnd. Het ligt op de overgang van een rug naar een beekdal.

2.3 Archeologie (KNA 3.2 LS04)

Op de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) geldt voor het plangebied een middelhoge trefkans op archeologische waarden. Volgens de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Noordenveld ligt het plangebied in een zone met een hoge of middelhoge verwachting. Dit betekent dat bij ingrepen groter dan 1000 m² verkennend booronderzoek (6 boringen per hectare) en zo nodig karterend onderzoek zal moeten worden verricht.

Uit het plangebied en tot een halve kilometer rondom zijn bij het Centraal Monumenten Archief (CMA) en het Centraal Archeologisch Archief (CAA) van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) geen meldingen bekend van archeologische terreinen of vondsten (zie Appendix Archeologische Kaart).

De dichtstbijzijnde vondst is gedaan op ongeveer 560 meter ten zuidwesten van het plangebied (238561). Het betreft enkele scherven kogelpotaardewerk en middeleeuws aardewerk afkomstig uit een put. Het aardewerk en de houten bekisting van deze put werden aangetroffen tijdens de aanleg van een riolering. Op een tweede locatie werd meer aardewerk gevonden. De datering van deze resten is onzeker daar de scherven van de kommen vanaf de late bronstijd tot zeker in de 8^e eeuw in zwang zijn geweest.

Op een afstand van circa 600 meter zuidwestelijk ligt de historische dorpskern van Roden (14414). De begrenzing van deze dorpskern is gebaseerd op de topografisch militaire kaart van 1853. Naast de reeds beschreven vondst van de waterput bestaan de overige vondsten afkomstig uit de bebouwde kom enerzijds uit vuurstenen werktuigen uit het mesolithicum (214085) en los prehistorisch vuursteenmateriaal (405521 en 420048) en anderzijds uit middeleeuws aardewerk zoals een Merovingische pot (238560). Ook werd een scherf van een baardmankruik uit de nieuwe tijd gevonden (420084). De vondstmelding even ten noorden van de bebouwde kom van Roden betreft drie vuursteenafslagen en een geretoucheerd vuurstenen werktuig uit de periode laat-paleolithicum tot en met de bronstijd (419134).

Oostelijk van het plangebied bevinden archeologische vondsten zich langs de rivier het Peizerdiep. Zuidelijk bevindt zich een concentratie van twee kernen, een schrabber, twee klingen, tien afslagen en zes brokken (214059). Op hetzelfde perceel ter hoogte van de Scharenhulse dijk in Altena werd meer mesolithisch vuursteenmateriaal ontdekt (214060). Ter hoogte van de noordoostelijk gelegen waarneming 622 werd een greppel/sloot van een haven uit de periode 1500-1650 gemeld. Daar het een administratieve plaatsing betreft gaat het hier vermoedelijk om de Schipsloot, een aftakking van het Peizerdiep bij Roderwolde. Daar lag volgens ouder kaartmateriaal in het bezit van het Biologisch Archaeologisch Instituut (BAI) een haven. Verder noordoostelijk op een afstand van circa 1,6 kilometer ligt een terrein met daarin mogelijk de resten

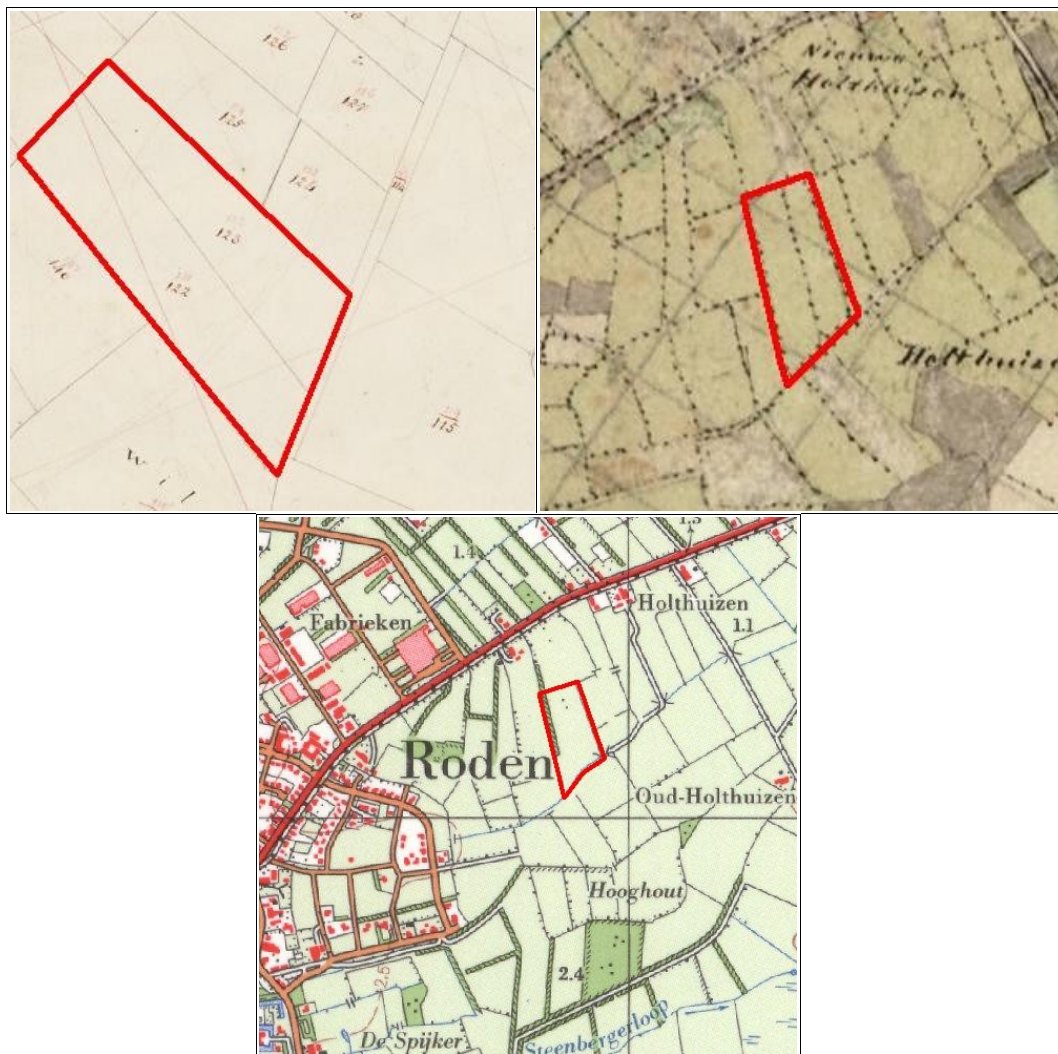
van een voormalige steen-/pannenbakkerij (14015). Op het terrein zijn vondsten gedaan van keramisch bouw materiaal (214119). Het toponiem “Kleidobben” wijst eveneens op dergelijke activiteiten.

Tabel 3: Archeologische waarden in de omgeving van Roden, Oosteinde Golfclub. Voor de ligging zie Appendix Archeologische Kaart. Voor dateringen zie Appendix Archeologische Periodes.

CMA / CAA	RD-coördinaten	Datering	Omschrijving
monumenten			
14015 (12A-A30)	227,231 / 574,507	middeleeuwen laat – nieuwe tijd	steen-/pannenbakkerij
14414 (12A-040)	224,986 / 572,695	onbekend	historische dorpskern Roden
waarnemingen			
622 (12AN-27)	226,800 / 574,030 admin. geplaatst	nieuwe tijd A	greppel/sloot als onderdeel van een haven
214058 (12AN-42)	225,150 / 572,450	middeleeuwen laat B	een kruik van steengoed
214059 (12AN-33)	226,600 / 572,000	mesolithicum	vuursteenmateriaal in de vorm van: twee kernen, een schrabber, zes brokken, tien afslagen en twee klingen
214060 (12AN-34)	226,600 / 572,030	mesolithicum	vuursteenmateriaal
214119 (12AN-57)	227,100 / 574,450	middeleeuwen laat – nieuwe tijd	keramisch bouw materiaal
238560 (12AN-32)	224,920 / 573,320	onbekend	steenpakking en een fragment verbrand bot
238561 (12AN-4)	225,300 / 572,940	middeleeuwen vroeg B – middeleeuwen vroeg C	pot handgevormd Merovingisch inheems aardewerk
		romeinse tijd – middeleeuwen vroeg C	scherven aardewerk waaronder kogelpotaardewerk en handgevormd aardewerk afkomstig uit een put
405521 (12AN-77)	224,550 / 572,925	middeleeuwen vroeg C	scherven kogelpotaardewerk
		onbekend	bekisting van een waterput
420048 (12AN-80)	224,650 / 572,400	paleolithicum - ijzertijd	vuursteen: stuk verbrand, afslag, kling
		paleolithicum – ijzertijd	vuursteen
		nieuwe tijd A	scherf van een Baardmankruik
vondstmeldingen			
419314	224,760 / 574,030	paleolithicum laat – bronstijd	drie vuursteenafslagen en een geretoucheerd vuurstenen werktuig

2.4 Historische geografie (KNA 3.2 LS03)

Op de kadasterkaart van 1832 bestaat het plangebied uit twee percelen (Roden, sectie E, blad 01, perceelnrs. 122 en 123, zie Figuur 4 linksboven). Volgens de bijbehorende perceelinformatie zijn beide percelen op deze kaart in gebruik als weiland. Waarschijnlijk bestaat de scheiding tussen de percelen uit een sloot. Wat op deze kaart niet is te zien maar wel op andere geraadpleegde kaarten uit de 19^e eeuw en het begin van de 20^e eeuw is dat er bomen staan langs deze sloot (Figuur 4, rechtsboven). De sloot wordt tussen 1961 en 1970 gedempt waardoor de huidige begrenzing en invulling van het plangebied ontstaan.

Figuur 4: Roden, Golfclub Oosteinde op historisch kaartmateriaal (verschaald). Linksboven een uitsnede op de kadasterkaart van 1811-1832. Rechtsboven is een detail van de topografisch militaire kaart uit 1852 afgebeeld. Onder is een detail van de topografische kaart uit 1970 weergegeven (www.watwaswaar.nl).

In de zuidoosthoek staat op de kaart van 1970 een deel van een kleine brug of duiker aangegeven (Figuur 4, onder). Deze ontbreekt echter op de recentere kaarten. Op het geraadpleegde (historisch) kaartmateriaal zijn geen aanwijzingen gevonden voor bebouwing binnen het plangebied.

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel (KNA 3.2 LS05)

Onderzoekgebied Oosteinde Golfclub te Roden ligt op de overgang van een glaciale rug naar een beekdal. Op de paleogeografische kaarten ligt het plangebied tot het mesolithicum aan de rand van een beekdal. Gedurende het neolithicum ontwikkelt zich vanuit het beekdal een veenmoeras. Volgens de bodemkaart is in de bodem ter hoogte van het plangebied zeer ondiep keileem of potklei aanwezig waardoor aangenomen kan worden dat het plangebied tijdens alle archeologische periodes natte condities heeft gekend. Eventuele menselijke activiteiten of bewoning kunnen wel hebben plaatsgevonden op zandkoppen.

Vondsten die zijn gedaan binnen een afstand van circa twee kilometer van het plangebied bestaan onder andere uit mesolithische vuurstenen werktuigen en middeleeuws aardewerk. Archeologische indicatoren zoals vuursteen, aardewerk en houtskool kunnen dan ook tijdens het veldwerk worden aangetroffen.

Tabel 4: Roden, Oosteinde Golfclub: specificatie archeologische verwachting.

datering:	steentijd en middeleeuwen, overige perioden niet uitgesloten
complex:	kampement of nederzetting
omvang:	vanaf enkele meters doorsnede
diepteligging:	in/onder de bouwvoor
locatie:	zandkoppen
prospectiekenmerken:	vuursteen, aardewerk, houtskool
mogelijke verstoringen:	voormalige noord-zuid georiënteerde sloot

3. Veldonderzoek

3.1 Aanpak veldonderzoek (KNA 3.2 VS01)

Het veldonderzoek is uitgevoerd op 22 mei 2012. Er zijn twaalf verkennende boringen verricht (zie Figuur 5). Boringen 1 tot en met 10 zijn gedaan op raaien die een onderlinge afstand hebben van veertig meter. Hierop liggen de boringen op vijftig meter afstand tot elkaar. Boringen 11 en 12 zijn aanvullend gedaan om te komen tot een gemiddelde boordichtheid van zes boringen per hectare. De boringen zijn gedaan met een edelmanboor van zeven centimeter doorsnede. De opgeboorde grond is onderzocht door het laagsgewijs af te snijden in de boorkop.

Figuur 5 Roden, Oosteinde Golfclub: boorpuntenkaart. Het plangebied is aangegeven met een gele lijn. De twaalf genummerde punten geven de locaties van de boringen aan.

De boringen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvings-methode. De resultaten van de boringen staan in de Appendix in de vorm van boorstaten en laagbeschrijvingen. Van de boringen zijn de RD-coördinaten bepaald met behulp van GPS. De hoogtes van de boringen zijn bepaald met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland. Er is geen veldkartering/oppervlaktekartering uitgevoerd. De vondstzichtbaarheid was slecht door het aanwezige gras (zie Figuur 2).

3.2 Resultaten veldonderzoek (KNA 3.2 VS02, VS03)

sedimentologie en bodem

Het onderzochte terrein aan het Oosteinde te Roden helt van noord naar zuid ongeveer een meter af. De grond in het gebied bestaat uit potklei, keileem en dekzand. In het hele gebied is in de ondergrond potklei aanwezig. Deze klei is zeer zwaar (lutumgehalte >50%) en de top ervan is erg stug door langdurige rijping. De klei is afgezet in langgerekte diepe meren (tunneldalen) die gevormd zijn tijdens de voorvoorlaatste ijstijd (elsterien, circa 475 tot 410 duizend jaar geleden).

Op de potklei ligt in de noordwestelijke helft van het onderzoeksgebied keileem. Dit is een mengsel van leem met keien, maar ook met zand, klei en grind. De dikte van de laag varieert van enkele centimeters tot maximaal enkele decimeters. Keileem is een grondmorene die is afgezet door het landijs aan het einde van de voorlaatste ijstijd (saalien, circa 370 tot 130 duizend jaar geleden).

Op de potklei en de keileem is een dunne laag zand afgezet die ook wel dekzand genoemd wordt. Dit zand is afgezet door de wind tijdens de koudste fases van de laatste ijstijd toen Nederland een poolwoestijn kende (weichselien, circa 115 tot 10 duizend jaar geleden). In de noordwestelijke helft is de laag dekzand zo dun dat het volledig in de bouwvoor is opgenomen. Alleen bij boring 4 is nog 0,2 meter dekzand aanwezig onder de bouwvoor. In de zuidoostelijke helft van het plangebied is de laag dekzand dikker. Bij boring 10 was tot de maximale boordiepte van 1,3 meter nog zand aanwezig.

Bij boring 6 langs de zuidelijke rand van het onderzoeksgebied is op een diepte van 0,80 tot 0,97 meter een laag zand opgeboord die lijkt op de afzetting van een beek. Hierop ligt tot 0,35 meter diepte een leemlaag met daarin bruine organische brokken die ook in een beekdal lijken te zijn afgezet. Om dit nader te onderzoeken is boring 11 ook langs de zuidelijke rand gedaan. Echter daar zijn geen mogelijke beekafzettingen vastgesteld.

Het onderzoeksgebied kent niet een duidelijke bouwvoor zoals bij akkers het geval is. Wel is een homogene geroerde bovenlaag aanwezig bestaande uit een mengsel van zand en klei die diktes heeft variërend tussen 0,15 en 0,35 meter. Bij boringen 9, 10 en 12 zijn in de bovenlaag kleine brokken potklei vastgesteld die erop lijken te wijzen dat er geploegd is. Dit is nagevraagd bij de heer Wieland die tijdens het veldonderzoek de percelen aan het maaien was.

Hij is de vader van de voormalige eigenaar en pachter van de grond. De heer Wieland vertelde dat het oostelijke perceel circa tien jaar geleden is geploegd en vervolgens met een kilverbak is vlak gemaakt. Voorheen waren er greppels die op het westelijke perceel nog steeds aanwezig zijn. Op het westelijke perceel lijkt de noodzaak van greppels groter vanwege het ondiepere voorkomen van de ondoorlatende potklei en de keileem. Bodemrestanten zoals van een podzolgrond zijn niet gevonden.

archeologie

Waar potklei of keileem zeer ondiep voorkomen is de waterafvoer slecht waardoor de omstandigheden voor bewoning tijdens de prehistorie niet goed zullen zijn geweest. Alleen op iets hogere delen zoals op zandkoppen zullen drogere condities geheerst hebben waardoor bewoningsmogelijkheden daar beter geweest zullen zijn. Dergelijke koppen zijn niet in het onderzoeksgebied aangetroffen. Daarnaast is de bodem op beide percelen geroerd door onder meer ploegen en de aanleg van greppels. Eventueel aanwezige archeologische grondsporen zullen daardoor zijn aangetast. Archeologische indicatoren zoals bewerkt vuursteen, scherven aardewerk en dergelijke heeft het onderzoek niet opgeleverd.

4. Conclusies en advies

Plangebied Oosteinde Golfclub te Roden ligt op de overgang van een glaciële rug naar een beekdal. In het gebied zijn zeer ondiep potklei en keileem aanwezig. Binnen vijfhonderd meter afstand zijn geen archeologische waarden gemeld. Vondsten op grotere afstanden dateren uit de steentijd en uit de middeleeuwen.

In de zuidoostelijke helft ligt op de potklei een laag dekzand. Echter van hoger gelegen zandkoppen is geen sprake. Het plangebied lijkt tijdens alle archeologische periodes een slechte afwatering te hebben gekend. Daardoor lijkt het geen geschikte vestigingsplek te zijn geweest voor mensen tijdens de prehistorie. Als er toch archeologische grondsporen op het terrein aanwezig zijn, dan zullen die zijn aangetast door bodemingrepen zoals de aanleg van greppels, ploegen en egalisatie. Het onderzoek heeft geen archeologische indicatoren opgeleverd zoals bewerkt vuursteen, scherven aardewerk en dergelijke. Het archeologisch verwachtingsmodel dat op het terrein mogelijk bewoning geweest is, wordt door het onderzoek niet bevestigd.

Op basis van de resultaten adviseren wij om geen nader archeologisch onderzoek te ondernemen. Indien bij toekomstige graafwerkzaamheden onverhoopt toch archeologische grondsporen worden aangetroffen en/of vondsten worden gedaan, dan dient hiervan direct melding te worden gemaakt conform de Monumentenwet 1988, artikel 53. Wij adviseren dit te doen bij de gemeente Noordenveld en bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Westerbrink 1, 9405 BJ, Assen, 0592-365220, 06-22662601, w.vandersanden@drenthe.nl.

Appendix

Roden, Oosteinde Golfclub

- Archeologische periodes
- Archeologische kaart
- Boorstaten
- Laagbeschrijvingen boringen volgens
Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode

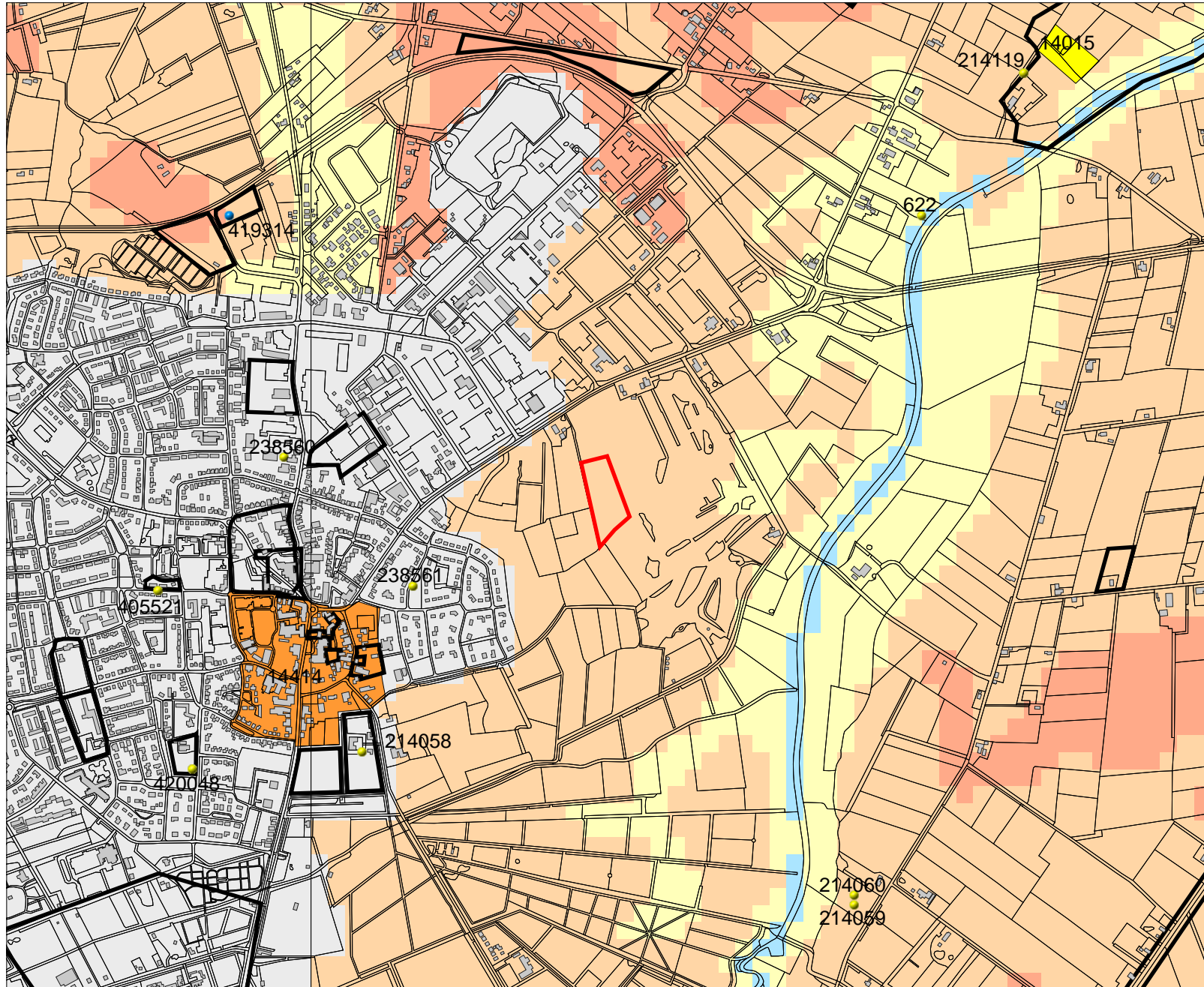
Archeologische periodes

paleolithicum:			ijzertijd:	
	paleolithicum vroeg:	tot 300.000 BP	ijzertijd vroeg:	800 - 500 vC
	paleolithicum midden:	300.000 - 35.000 BP	ijzertijd midden:	500 - 250 vC
	paleolithicum laat:	35.000 BP - 8.800 vC	ijzertijd laat:	250 - 12 vC
	paleolithicum laat A:	35.000 - 18.000 BP		
	paleolithicum laat B:	18.000 BP - 8.800 vC	romeinse tijd:	
mesolithicum:			romeinse tijd vroeg:	12 vC - 70 nC
	mesolithicum vroeg:	8.800 - 7.100 vC	romeinse tijd vroeg A:	12 vC - 25 nC
	mesolithicum midden:	7.100 - 6.450 vC	romeinse tijd vroeg B:	25 - 70 nC
	mesolithicum laat:	6.450 - 4.900 vC	romeinse tijd midden:	70 - 270 nC
neolithicum:			romeinse tijd midden A:	70 - 150 nC
	neolithicum vroeg:	5.300 - 4.200 vC	romeinse tijd midden B:	150 - 270 nC
	neolithicum vroeg A:	5.300 - 4.900 vC	romeinse tijd laat:	270 - 450 nC
	neolithicum vroeg B:	4.900 - 4.200 vC	romeinse tijd laat A:	270 - 350 nC
	neolithicum midden:	4.200 - 2.850 vC	romeinse tijd laat B:	350 - 450 nC
	neolithicum midden A:	4.200 - 3.400 vC	middeleeuwen:	
	neolithicum midden B:	3.400 - 2.850 vC	middeleeuwen vroeg:	450 - 1.050 nC
	neolithicum laat:	2.850 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg A:	450 - 525 nC
	neolithicum laat A:	2.850 - 2.450 vC	middeleeuwen vroeg B:	525 - 725 nC
	neolithicum laat B:	2.450 - 2.000 vC	middeleeuwen vroeg C:	725 - 900 nC
bronstijd:			middeleeuwen vroeg D:	900 - 1.050 nC
	bronstijd vroeg:	2.000 - 1.800 vC	middeleeuwen laat:	1.050 - 1.500 nC
	bronstijd midden:	1.800 - 1.100 vC	middeleeuwen laat A:	1.050 - 1.250 nC
	bronstijd midden A:	1.800 - 1.500 vC	middeleeuwen laat B:	1.250 - 1.500 nC
	bronstijd midden B:	1.500 - 1.100 vC	nieuwe tijd:	
	bronstijd laat:	1.100 - 800 vC	nieuwe tijd A:	1.500 - 1.650 nC
			nieuwe tijd B:	1.650 - 1.850 nC
			nieuwe tijd C:	1.850 - heden

Appendix Roden, Oosteinde Golfclub: Archeologische Kaart

Bekende en verwachte archeologische waarden volgens ARCHIS

227658 / 574658

224104 / 571754

Legenda

- HUIZEN
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- VONDSTMELDINGEN
- WAARNEMINGEN
- TOP10 ((c)TDN)
- MONUMENTEN**
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- IKAW**
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd
-

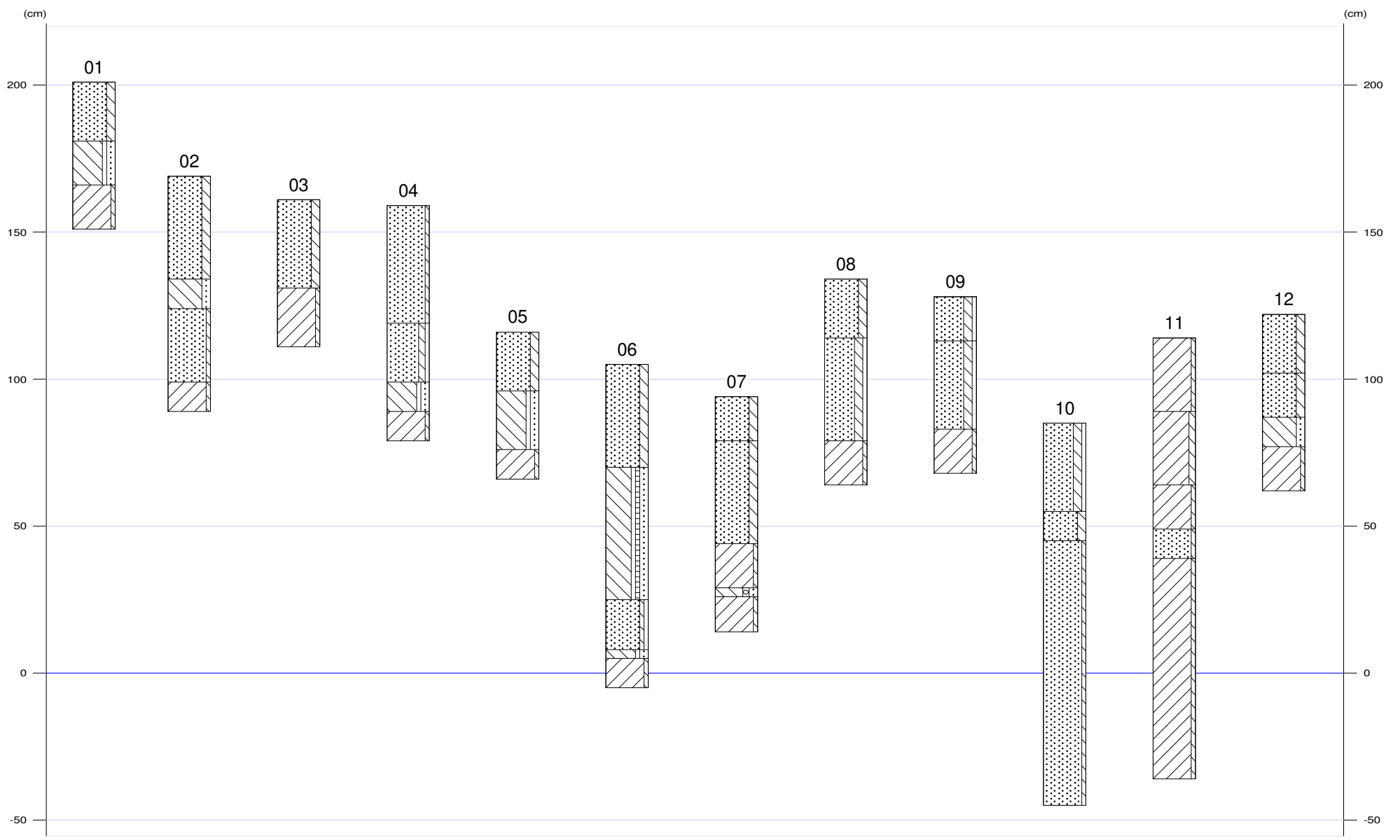

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Appendix Roden, Oosteinde Golfclub: Boorstaten

Appendix Roden, Oosteinde Golfclub: Laagbeschrijvingen

01

X-coördinaat (m) : 225804
Y-coördinaat (m) : 573299
Maaiveld (cm) : 201

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 20	zand sterk siltig, 10yr3/3, homogeen, basis scherp, bouwvoor
20 - 35	leem sterk zandig, zwak grindig, 2,5y4/3, weinig roestvlekken, keileem
35 - 50	klei zwak siltig, 2,5y6/2, weinig roestvlekken, potklei

02

X-coördinaat (m) : 225840
Y-coördinaat (m) : 573275
Maaiveld (cm) : 169

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand sterk siltig, 10yr3/3, bouwvoor
35 - 45	leem sterk zandig, 2,5y4/3, keileem
45 - 70	zand zwak siltig, 2,5y77/4, Zand: zeer grof, weinig roestvlekken, Opm.: brokken potklei en grondmorene
70 - 80	klei zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

03

X-coördinaat (m) : 225840
Y-coördinaat (m) : 573225
Maaiveld (cm) : 161

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 30	zand sterk siltig, 10yr3/3, bouwvoor, potklei
30 - 50	klei zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

04

X-coördinaat (m) : 225840
Y-coördinaat (m) : 573175
Maaiveld (cm) : 159

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 40	zand zwak siltig, 10yr4/2, bouwvoor, Opm.: naar beneden geleidelijk lichter van kleur
40 - 60	zand matig siltig, zwak grindig, 2,5Y5/3, dekzand
60 - 70	leem sterk zandig, zwak grindig, 5y3/1, keileem
70 - 80	klei zwak siltig, 2,5y6/2

05

X-coördinaat (m) : 225840
Y-coördinaat (m) : 573125
Maaiveld (cm) : 116

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 20	zand sterk siltig, 10yr3/3, bouwvoor
20 - 40	leem sterk zandig, zwak grindig, 2,5y4/3, keileem
40 - 50	klei zwak siltig, 2,5y6/2, weinig roestvlekken, potklei

Appendix Roden, Oosteinde Golfclub: Laagbeschrijvingen

06

X-coördinaat (m) : 225880
Y-coördinaat (m) : 573100
Maaiveld (cm) : 105

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 35	zand sterk siltig, 10yr3/3, homogeen, bouwvoor
35 - 80	leem sterk zandig, zwak grindig, zwak humeus, Opm.: enkele organische brokken
80 - 97	zand zwak siltig, zwak grindig, 2,5y5/3, dekzand, Opm.: mogelijk beeksediment
97 - 100	leem sterk zandig, zwak grindig, 2,5y4/3, keileem
100 - 110	klei zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

07

X-coördinaat (m) : 225880
Y-coördinaat (m) : 573150
Maaiveld (cm) : 94

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 15	zand sterk siltig, 10yr3/3, bouwvoor
15 - 50	zand sterk siltig, 2,5y4/2
50 - 65	klei zwak siltig, 2,5y3/1, potklei, Opm.: humeuze lagen
65 - 68	leem sterk zandig, matig grindig, 2,5y4/3, keileem
68 - 80	klei zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

08

X-coördinaat (m) : 225880
Y-coördinaat (m) : 573200
Maaiveld (cm) : 134

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 20	zand sterk siltig, 10yr3/3, bouwvoor
20 - 55	zand sterk siltig, zwak grindig, 2,5y5/3, dekzand
55 - 70	klei zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

09

X-coördinaat (m) : 225880
Y-coördinaat (m) : 573250
Maaiveld (cm) : 128

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 15	zand sterk siltig, zwak grindig, 10yr3/3, bouwvoor
15 - 45	zand sterk siltig, zwak grindig, 2,5y4/2, dekzand
45 - 60	klei zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

10

X-coördinaat (m) : 225920
Y-coördinaat (m) : 573175
Maaiveld (cm) : 85

Diepte (cm)	Omschrijving
Grondsoort	
0 - 30	zand sterk siltig, zwak grindig, 10yr3/3, homogeen, bouwvoor, Opm.: kleine brokken potklei
30 - 40	zand sterk siltig, 2,5y4/2, dekzand
40 - 130	zand zwak siltig, 2,5y5/3, C-horizont, dekzand, Opm.: naar beneden toe bruiner door humusinspoeling

X-coördinaat (m) : 225857
Y-coördinaat (m) : 573073
Maaiveld (cm) : 114

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 25	klei	zwak siltig, 10yr3/3, bouwvoor
25 - 50	klei	matig siltig, 2,5y4/2
50 - 65	klei	zwak siltig, 2,5y4/3, vergraven, potklei, Opm.: scherf nieuwe tijds aardewerk op 65 cm
65 - 75	zand	zwak siltig, 2,5y4/2
75 - 150	klei	zwak siltig, 2,5y6/2, potklei

X-coördinaat (m) : 225860
Y-coördinaat (m) : 573163
Maaiveld (cm) : 122

Diepte (cm)	Omschrijving	
	Grondsoort	
0 - 20	zand	sterk siltig, 10yr3/3, bouwvoor
20 - 35	zand	sterk siltig, 2,5y4/2, Opm.: brokken potklei
35 - 45	leem	sterk zandig, 2,5y4/2, Opm.: verweerde keileem
45 - 60	klei	zwak siltig, 2,5y6/2